

A lélek, ez a megismerő képesség állapítja meg a $2 \times 2 = 4$ -et s ennek alapján jut el azokra a magas számtani és mértani műveletekre, amellyel kiszámítja a Nap és csillagok távolságát, a Föld nagyságát, megállapítja a fény utjának sebességét és felállítja a fényéveket. A lélek az, amely megismeri a természet titkait. Rájön a gőz és villamosság erejére. Megállapítja a bennük rejlő törvényeket s azokat a maga munkája megkönnyítésére s haszonra fordítja. A lélek az, amely megfigyeli az állati és növényi élet rejtjelmeit; megfigyeli az emberi test csodálatos szerkezetét, amelynél bámulatosabb s a sokféleségben is egyöntetűbb nincs az egész föld kerekéjén semmi. A lélek az, amely meg tudja figyelni önmagát és tudja magáról, hogy van s a maga személye kifejezésére kimondja: én. A lélek használja fel az agysejteknek s a testben szétfutó milliárdnyi idegszálak hálózatát arra, hogy érzéseit, gondolatait ugyanabban a pillanatban szóba foglalva ki is mondja. A lélek megismerő, felfogó képessége minden tudás alapja, nélkülözhetlen feltétele, az a sine qua non, amely nélkül semmiféle ismeret és tudás nincs.

A természetbe azonban az életet, az életbe a természetet, mozgást, törvényeket nem ő adja, csak megfigyeli, ami önmagában és rajta kívül van és volna úgy is, ha ő nem fedezte volna fel s nem fedezhette volna fel, ha különben is s tőle függetlenül is minden önmagában nem lenne s nem az lenne, ami. És csak hadd figyelje az élet jelenségeit, hadd fedezzen fel újabb titkokat, csak haladjon és gyarapodjék ebben a tudásban, ebben a munkájában, nem fogja utját állani soha senki, sem az Istenség, sem az Isten törvényeit őrző és hirdető vallás. Hanem amikor megismerőképessége sok mindenre rájön, sok törvényszerűséget megállapít, ugyanakkor meg ne feledkezzék a maga törvényeiről sem. Amint a gondolkozni nem tudó szerves és szervetlen világnak megvan a saját szigorú törvényszerűsége, amelytől az elpusztulás veszélye nélkül letérnie nem lehet, úgy az emberi léleknek is megvannak a maga szigorú erkölcsi szabályai a szabad és nem szabad, a becsület és becsületlenség sárpárja, amelyről, ha lesiklik, vagy nagyon megüli, vagy halálra zuzak magát.

Testvérem, ezen a tényen sem segít semmiféle okoskodó kibuvás. A tévedések sorozata ott kezdődik, hogy sokan nem akarják elismerni azt, hogy a lélek természetében csak egy tudás van: szabad, nem szabad; csak egy törvény: a beleoltott erkölcsi törvény; csak egy haladás: tökéletesedő haladás az erkölcsi jószágban. Más nincs és nem is lehet. S amint a természet törvényeiben se változás, se haladás nincs, mert azok önmagukban tökéletesek s éppen ezért megváltozhatatlan igazságok, ez az eset áll a lélek természete és törvényeire is: azok is alapigazságok, ezért tökéletesek, tehát megváltozhatatlanok. Miért nem lehet rajtuk változtatni? Mert a lélek természetében egy és ugyanaz nem változik, tehát törvényei sem változhatnak s így ebben az értelemben haladásról szó sem lehet. A lélek hét ezer év múlva is Kain és Abel lelke s az lesz, amíg csak ember lesz a földön. A lélek ma is egyikben jó, erkölcsös, becsületes, a másikban csalo, hazug, ámitó, erkölcstelen és piszkos. Tehát más szabad és nem szabad, más törvény nem áll és nincs ma sem, mint volt Kain és Abelre. Ez is tény és igazság s mert így áll a dolog, így a lélek erkölcsi törvényei, a vallásnak a lélekre vonatkozó tanításai nem idejűlt múlt ódságok, nem babonás butaságok, nem lomtárba való ócskaságok, hanem örök érvényű igazságok, s mert igazságok, ezért nem fognak megváltozni senki kedvéért és soha!

Miért nem mondják a természet más törvényeire,

egyéb igazságaira, hogy divatját mult ócskaságok?! Mért nem dobják el azt az ódsi $2 \times 2 = 4$ -et?! Mért nem haragszanak tüzre, vízre, levegőre, gőzre, fényre, elektromosságra s a bennük rejlő konok, meg nem másítható törvényekre, hisz azok még régiebbek a földön, mint az ember. Egyszerű a válasz: azok nem mondják az ember ösztöneinek, rosszrahajló akaratának: megállj! ez nem szabad; nem kiáltják: csak munkása vagy a magad életének és tulajdona egy feltétlen hatalmu Urnak; engedelmességed kell a lelkedbe helyezett erkölcsi törvények parancsának! De a lélek törvényei állandóan ezt zugják. Ezer tilalomfát állítanak. Kényszerítik az ösztönt, fegyelmek az akaratot s az észet, ezt a felszalkodott, gögös, pöffeszkedő, semmi tekintélyt ismerni nem akaró, senkitől függeni nem szerető nagy urat, figyelmeztetik szolgálai állapotára. Keserves járom, nagy nyűg ez az urhatnám-ságon.

Ennek lerázására találta ki az elégedetlen, fegyelmet utáló ember a szabadelvűséget, lelkiismereti szabadságot. Ezért kellett ráfogni a vallásra a sötét butaságot s az erkölcs törvényeire a divattalanságot. Ezért kellett neveltségessé tenni az Istent. Erre kellett a haladás és felvilágosultság tudományos maszka bujtatott jelszavai: bekötni a lélek szemét, elfojtani a lelkiismeret szavát, hogy aztán függetlenül, szabadon gárolhassanak végig a test buta ösztönei, szabadjára engedett állati szenvedélyei és vágyai az örök erkölcsi törvényeken, hogy saját lealjasodásának legmélyén hurrát kiáltva, kitűzze a testi és lelki züllöttség és nyomor telejére az ember önbecstelensége zászlóját.

Ez is mindennapi élet, Testvér, tény, tehát megcáfolni nem lehet. Ez a megcáfolhatlanság ott ég, ott fáj jajgatva a kicsi alaktalanságra nyomorított csonka haza testén, lelkén. Ebből nőttek ki a hazaárulók és ebből táplálkozik s ezzel táplálja a liberális sajtó ma is milliók lelkét. Ebből szitódik az engesztelhetlen gyűlölet magyar és magyar között. Ez mélyíti a nyomort, növeli a drágaságot.

Ird fel, Testvér, csak egy ellenségünk van: a szabadkőműves páholyokban nemzett, fogamzott istentagadó szabadelvűség. De ha addig éltet is a magyarok Istene, ennek a hétfejű sárkánynak fejét vesszük! Elég volt a garázdálkodásból!

Zete.

RIADÓTVÁRÓ MAGYAROKHOZ.

Csak várunk búsan, bizón, sorsunkat siratva, de zárva minden ajtó hétszér-hét lakatra. Hiába hittünk száz szezám-igét vakon jövőnkbe rontva, multunk megtagadva. — Testvér, ha lelked újra himni tudna s a száz szezám-igéből csak egy ha megmaradna, hiszed-e? győzne bátran, büszkén építve újat a régi üszkén — hanyadt tüziinket lángragyújtva kiálthatnánk csak egyszer azt, hogy: „Rajta!”

Álmatlan, árva, csendes éjszakákon látod-e, testvér!?

Tüzek gyúlnak a megkínzott határon és néma riadó zokog fel messze hívón: gyásztályos kiáltók, gyászposztós dobok — a haldokolva vérző szív is feldobog. Testvér — nem érzed? szent jogunk van nekünk az új tavaszra!

Kiálthatnánk csak egyszer azt, hogy: „Rajta!”
Barbarits Lajos.